

UPOREDNA ISPITIVANJA OSOBINA MLEČNOSTI SIMENTALSKIH KRAVA DOMAĆE I AUSTRIJSKE PROVINCIJENCIJE

¹*Medić D., Veselinović S., Veselinović Snežana, Ivančev Anica, Čupić Ž.*

Uvod

Simentalska rasa goveda, posmatrajući populaciju u celini, dominira u govedarstvu Republike Srbije. Karakteristično za ovu rasu jeste kombinovana sposobnost proizvodnih osobina, proizvodnje mleka i kvalitetnog junećeg mesa. Prema istraživanjima, sprovedenim u aktivnom delu populacije krava, većine autora pre 20-tak godina razlike u proizvodnim osobinama mlečnosti naše i populacija Austrije i Nemačke nije bila izražena. Međutim, danas su populacije ovih zemalja daleko više napredovale. Naročiti genetski i fenotipski napredak beleži populacija Austrijskog simentalca. Prosečna proizvodnja na populaciji od 230.000 umatičenih krava iznosi 6.128 kg mleka sa 4,42% mlečne masti i 3,43% sirovih proteina.

U ovim istraživanjima uporedili smo proizvodne rezultate mlečnosti krava u prvoj laktaciji domaće provincijencije sa delom prvotelki iz Austrije uveženim tokom 2004. – 2005. godine.

Materijal i metod rada

U cilju ovih istraživanja uzeli smo trogodišnji prosek najboljeg stada simentalске rase kod nas (PD Krivaja), a to su kćeri 44 bika ($n = 515$ laktacija) koji su delovali kod nas sa uvezenim junicama koje su završile prvu laktaciju ($n = 57$) a potiču od 24 oca iz Austrije.

Ispitivanja su obuhvatila pokazatelje osobina mlečnosti u standardnoj prvoj laktaciji (količina mleka i mlečne masti). Ustanovljene su srednje vrednosti i mere varijabilnosti, a statistička značajnost ocenjena je preko t-testa razlika sredine dva uzorka.

¹ Dr Dragoljub Medić docent, dr Spasoje Veselinović, red. prof., dr Snežana Veselinović, naučni saradnik, dipl. vet. Anica Ivančev, asistent, dr Željko Čupić, naučni saradnik. Naučni institut za reprodukciju i veštačko osemenjavanje domaćih životinja "Temerin".

Rezultati ispitivanja

Parametar	Domaći simentalac				Austrijski simentalac				Razlika
	n	\bar{x}	$S\bar{x}$	Interval varijanse	n	\bar{x}	$S\bar{x}$	Interval varijanse	
dana	515	305	0	0	57	299	$\pm 1,46$	275 – 305	-6
kg mleka	515	4472	± 35	3100 – 5705	57	5643	± 159	4421 – 6231	+1.171*
% ml. masti	515	3,83	$\pm 0,03$	3,51 – 4,03	57	4,32	$\pm 0,10$	3,93 – 4,54	+0,49**
kg ml. masti	515	171	$\pm 1,5$	125 – 220	57	244	$\pm 6,79$	245 – 273	+73***

Upoređujući trogodišnji prosek najboljeg stada simentalske rase kod nas prosek prve standardne laktacije iznosio je za 305 dana 4.472 kg mleka i niži je od austrijskih za signifikantnih 1.171 kg mleka. Austrijski simentalac ima visoko signifikantno veći prosečan sadržaj mlečne masti za +0,49% i ukupnu količinu mlečne masti za +73 kg. Ove razlike srednjih vrednosti su visoko signifikantne.

Iako je u oba uzorka veliki broj očeva izdvojili smo po tri bika iz svakog uzorka sa najvećom proizvodnjom mleka i frekvencijom većom od 10 kćerki.

Otac	Domaći simentalac					Otac	Austrijski simentalac				
	n	dana	kg mleka	% m.m.	kg m.m.		n	dana	kg mleka	% m.m.	kg m.m.
Top V-475	76	298	5.678	3,78	215	Dieter	12	305	6.103	4,05	247
Tenk V-476	25	302	5.553	3,81	213	Reiner	10	298	5.968	4,13	246
Holcer HB788	28	299	5.012	3,83	192	Weiport	11	299	5.828	4,23	247
ostali	386	304	4.125	3,83	158	ostali	24	296	5.193	4,63	240

Kćeri prva tri austrijska bika ostvarile su veću proizvodnju mleka u odnosu na kćeri prva tri bika domaće provincijencije za +425, +415 i +816 kg mleka i veći sadržaj mlečne masti za +0,27%; +0,32% i +0,40%.

Ono što krasi simentalca austrijske provincijencije jeste visina, fundament i veća telesna masa životinja. Prosečna telesna masa priplodnih visoko steonih junica pri uvozu sa 6,3 meseci graviditeta iznosila je 663 ± 18 kg žive telesne mase i dobro izgrađenog vimena u odnosu na domaćeg simentalca koji se bazira na tipu "bavarskog simentalca".

Zaključak

Uvozom visoko gravidnih junica i pravilnim izborom u Austriji dobili smo novi kvalitet u smislu povećanja osobina mlečnosti, naročito proizvodnji mleka i sadržaja i količine mlečne masti. Ovim uvozom koji do sada čini oko 500 priplodnih junica u Republici Srbiji i uvozom znatnih količina semena progeno pozitivno testiranih bikova stvorićemo jednu kvalitetniju populaciju i mogućnost oštrije selekcije mladih bikova u procesu testiranja uz znatno jaču konkurenciju bikova. Austrijski simentalac pokazao je signifikantno veće proizvodne performanse na osnovu ovih prvih analiza zaključene prve laktacijske informacije.